

Mitä pörssiyhtiöiden tarkastusvaliokunnissa ajatellaan sisäisestä tarkastuksesta?

Ryhmä Aalto-yliopiston laskentatoimen maisteritason opiskelijoita selvitti IIA Finlandin toimeksiannosta tarkastusvaliokuntien näkemyksiä sisäisestä tarkastuksesta. Tutkimuksen perimmäisenä tarkoituksena oli selvittää, kuinka sisäinen tarkastus voisi entistä paremmin palvella hallituksen tarkastusvaliokunnan tarpeita. Selvitys toteutettiin haastattelemalla 12 suomalaisen pörssiyhtiön valiokuntien puheenjohtajana tai jäsenenä toimivaa henkilöä. Tutkimuksessa tarkastellaan erityisesti sisäisen tarkastuksen roolia yrityksissä sekä nostetaan esiin ajatuksia, kuinka sitä voisi ja tulisi tulevaisuudessa kehittää. Selvityksessä saatuja havaintoja peilataan myös sisäisestä tarkastuksesta tehtyihin kansainvälisiin tutkimuksiin.

Kansainvälisissä tutkimuksissa esiin noussut sisäiseltä tarkastukselta toivottava konsultatiivinen rooli jakaa tutkimuksessa näkemykset selvästi kahtia: toisaalta sisäisen tarkastuksen toivotaan tukevan johtoa ja liiketoimintaa entistä enemmän ja toisaalta se taas halutaan pitää tiukasti erillään konsultoinnista. Suoritettujen haastatteluiden perusteella sisäisen tarkastuksen tärkeimpänä tehtävänä nähdäänkin edelleen erilaiset varmistus- ja varmennuspalvelut.

Sisäisen tarkastuksen roolin kehittämistä tutkimuksessa tarkastellaan kahdesta näkökulmasta; toisaalta, mitä tarkastajalta toivotaan henkilökohtaisella tasolla ja toisaalta; mitä organisaatioissa pitäisi tapahtua ja kuinka Sisäiset tarkastajat ry voisi sitä tukea? Yhteenvedona haastatteluista todettakoon, että yksilötasolla tarkastajalta toivotaan erityisesti liiketoimintaymmärrystä, hyviä viestintä- ja vuorovaikutustaitoja sekä taitoa osoittaa sisäisen tarkastuksen lisäarvo liiketoiminnalle. Organisaatotasolla puolestaan toivottaisiin panostettavan erityisesti uramahdollisuuksiin, työkiertoon ja työn houkuttelevuuteen. Sisäiset tarkastajat ry:n toivottiin selvityksen mukaan osallistuvan aktiivisesti sisäisen tarkastuksen tukemiseen ja yleiseen profiiliin nostoon tarjoamalla soveltuvia koulutus- ja verkostoitumismahdollisuuksia jäsenilleen.

Tutkimuksessa nousivat esiin myös vahvasti kysymykset sisäisen tarkastuksen riippumattomuudesta, kytkeytymisestä strategiaan sekä suhteesta sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja ulkoiseen tilintarkastukseen. Uutena aihealueena kansainvälisiin selvityksiin nähden tutkimuksessa ja haastatteluissa selvitettiin myös toiminnon organisointia ja sitä, mikä nähdään parhaana tapana organisoida sisäinen tarkastus. Kysymys siitä, järjestetäänkö toiminto yrityksen sisäisesti vai ulkoistuksen kautta jakoi mielipiteitä vahvasti. Myös tästä ja edellä mainittujen vaihtoehtojen hyvistä ja huonoista puolista luettavissa lisää projektiryhmän kokoamasta tutkimuksen esitys- ja materiaalipaketista.